

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An Religiosus possit sine licentia Prælati, & sine contraventione voti
paupertatis, & huius Bullæ largiri suam rationem, seu pitantiam? Ex p. 1.
t. 6. r. 28.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

utrinque fori. verb. mueras, diff. 1. num. 59. vbi sic ait? [Quæ autem dicantur leuiores esculenta, & poculenta in hac Bulla, deduci potest ex cap. statutum. §. in super. de rescript. in 6. nimirum, quæ paucis diebus consumi possunt.] Vbi glossa verb. paucis. addit, & hoc arbitrio boni viri relinquendum, cum aliter non determinetur, habita consideratione personæ dantis, & personæ recipientis, vt in cap. et si questiones, de simon.

Supra in
Rel. quæ hic
est 3.

3. Et ita ego hanc secundam sententiam puto probabiliorē: quia, vt supra notatum est, hæc Bulla non est iuris noui inductiua; sed reformatiua; & iuris communis restitutiua, & eidem conformis. Quare, quidquid ante hanc Constitutionem licebat, & nunc licet, & dari potest: & è contra, quidquid nunc non licet, nec antè licebat. Ex quibus apparet, esculenta, & poculenta huius Constitutionis, intelligenda esse, secundum terminos iuris communis.

RESOL. XIII.

An Religiosus possit sine licentia Prælati, & sine controuentione voti paupertatis, & huius Bullæ largiri suam pitantiam? Ex part. 1. tractat. 6. Ref. 28.

§. 1. **N**egantem sententiam docet Bartholomæus Saloniensis in 2. 2. tom. 1. §. 6. 1. v. de dominio, q. 1. art. 3. concl. 2. coroll. 3. vbi asserit, nullum Religiosum posse ex his, quæ ipsi conceduntur ad suos proprios vsus, vt victum, &c. aliquid erogare, sine particulari licentia sui Superioris, etiamsi parcissimè illis vtatur: vt, cum mittitur Religiosus ad peragendum aliquod negotium in locum distantem, & datur illi à Superiore pecunia, qua victum sibi parat, etiamsi parcissimè viuatur, tenetur ea quæ reseruat, rediens in Conuentum Superiori restituere. Et ratio est: quia Religiosus non potest esse dominus alicuius rei, nec usufructuarius, sed tantum vsuarius: sed vsuarius solum tenet, & habet vsum rei pro se, & non potest illam dare alteri: nam hoc est proprium domini, & usufructuarij: ergo Religiosus potest tantum comedere pitantiam; non autem disponere, & dare illam.

2. At mihi contraria sententia probabilis etiam videtur. Et ratio est: quia in illis rebus, quæ vnico actu consumuntur, non potest secerni vsum à dominio. Ita Ioannes XXII. in Exirau. ad conditorum 9. quod autem de verb. signific. vbi ait, quod in rebus vsu consumptibilibus, vsum, & dominium non distinguuntur; sed cui confertur vnum, conceditur vtroque. Et hanc sententiam tenet Syluester verb. dominium. §. 3. Petrus de Aragon. in 2. 2. §. 7. 2. art. 1. D. Antoninus p. 4. tit. 1. 2. c. 4. §. 10. Sarmiento de reddit. p. 1. c. 1. Turrecremata in sum. lib. 2. c. 1. 12. ad 10. arg. & alij. Et probatur ex autoritate l. 2. ff. de usu fructu earum rerum, quæ vsu consumuntur. Et ita in terminis nostræ Bullæ docuit hanc sententiam Hieronymus Cenedo de paup. relig. dub. 17. n. 9. & dub. 32. n. 8. & 13. vbi sic asserit: *El Religioso por tener el vsu, y el dominio de la pitança, segun la sententia pronable, y por ser limitada, y tambien de poco valor, y de que no se ha de seguir notable daño al Conuento, y por tener licentia interpretatiua del Prælado, è ser conforme à buena razon el tenerla, puede sin escrupulo disponer della, sin contrauenir al voto de pobreza, ni à la Constitucion del Papa Clemente VIII. de largitione, numerum.* Sic ille.

3. Scio contrariam sententiam esse probabiliorē: negat enim, vsum non posse separari à dominio. Sed nostra sententia, vt diximus, est probabilis, vt etiam

ex aduersariis concedit Turrianus in 2. 2. tom. 2. disp. 32. n. 21. Tannerus in 2. 2. disp. 4. §. 1. dub. 2. n. 23. qui vocant contrariam sententiam, quam ipsi tenent, probabiliorē, & veriorē. Si quis verò has sententias largiùs discussas legere desiderabit, præter Turrianum loco citato, videat Lessium lib. 2. c. 3. dub. 2. n. 31. Mirandam in Manual. Prælat. tom. 1. §. 38. art. 10. Valentiam tom. 3. disp. 5. §. 10. punct. 1. Bañez in 2. 2. §. 62. v. de domin. §. 1. Bellarminum tom. 1. lib. 4. de Peccatrice, cap. 14. Rebellium de oblig. iust. p. 1. lib. 1. §. 7. sect. 4. n. 32. Molfesum in summa, tom. 2. tract. 12. c. 1. num. 62. & alios penes ipsos.

4. Restat modò respondere ad argumentum contrariæ sententiæ in principio positum. Dico igitur, quod Religiosus, cum sit vsuarius rerum vnico actu consumptibilium, tenet etiam dominium illarum rerum: nam, vt diximus secundum sententiam probabilē vsum non potest separari à dominio. Et licet Superior possit tollere rationem limitatam, quæ iam Religioso erat applicata, non sequitur ex hoc, quod possit separari vsum à dominio, sed solum colligitur, quod Religiosus tenet vsum illius rei, cum dependentia ab ipso Prælato. Sed supposito, quod Religiosus tenet vsum, tenet etiam dominium illarum rerum, quæ, vt diximus, sunt vnico actu consumptibiles.

5. Limitatur tamen, & intelligenda est hæc sententia, non in ordine ad rationem, & pitantiam, quæ non conceditur Religioso cum taxa, & limite, vt est panis, & vinum, &c. sed in ordine ad pitantiam, quæ limitatè præbetur, vt est caro, ortus, &c. Limitatur, quia Prælati, ex causa rationabili, ad vitandum excessum, & abutulum Religiosorum, vel propter paupertatem, vel censuras in contrarium non impoluerunt: in his enim casibus Religiosi non debent disponere, nec possent de cibis, etiam limitatis, & hoc ratione præcepti, & boni publici totius Communitatis. Et hæc opinionem ita explicatam, præter Cenedum, & alios, vbi supra, tanquam probabilem etiam admittunt multi Viri docti de hac re à me consulti, non solum ex nostra Religione; sed etiam ex Societate Iesv, & Dominicanorum Familia: vnde valde miror, fallam, ab aliquibus, his diebus, fuisse nominatam.

RESOL. XIV.

An Religiosus sine peccato possit comedere, & mero dare aliqua, quæ ipsi ad vsum permissa sunt, etiam pecunias, & non solum Religiosi presbiteri eiusdem Monasterij, sed etiam ceteri sacraliter? Ex p. 1. u. 6. Ref. 37.

§. 1. **N**egatiuè respondet Lessius lib. 2. c. 4. §. 1. dub. 9. n. 79. nisi essent res parui momenti, & crebriò occurrentes. Et ratio est: quia vsuarius nequit vsum rei alteri concedere, quia sic non esset vsuarius, sed usufructuarius. Sed melius Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. cap. 19. num. 65. putat, posse Religiosum sine peccato mortali commodare res ad proprium vsum destinatas, quando est securus de retentione illarum: ac conseruatione: quia hæc videtur parua materia.

2. Sed magis amplè loquitur in hac re Petrus de Ledesma in addit. ad sum. tom. 2. cap. 4. dub. 2. fol. m. 97. quod etiam extendit, si comodatæ & mutui daret pecunias: ita enim ait: *El prestar dineros à Religiosos del mismo Conuento, y a un estirato, no es peccado mortal contra la pobreza, siendo persona segura, la persona à quien se en presta el dinero. La razon muy escusa, que me mueue à tener este parecer, es la siguiente. Porque asi que es verdad, que per el conueniente*